

Grindsted Kirke.

Søndag d. 27. januar 2019 kl. 9.30.

Egil Hvid-Olsen.

**Prædiken til 3. søndag efter helligtrekonger, Matt. 8,1-13,
1. tekstrække.**

Salmer.

DDS 747 "Lysets engel går med glans".

Dåb: "100 salmer" 842 "Når jord og himmel mødes".

"100 salmer" 844 "Med favnen fuld af kærlighed".

DDS 326 "Der stander et hus i vort høje Nord".

"100 salmer" 859 "Herre, spræng den mur".

Altergang: DDS 438 + 439,1.

DDS 363 "Lov, pris og tak, at du har givet".

DDS 356 "Almagts Gud, velsignet vær!".

Tekstlæsninger.

Denne hellige lektie skrives i Femte Mosebog: Herren jeres Gud er gudernes Gud og herrernes Herre, den store, den vældige og den frygtindgydende Gud, som ikke er partisk og ikke lader sig bestikke, men som skaffer den faderløse og enken ret, og som elsker den fremmede og giver ham føde og klæder. Derfor skal I elske den fremmede, I var jo selv fremmede i Egypten. Du skal frygte Herren din Gud, ham skal du tjene, ham skal du holde fast ved, og ved hans navn skal du sværge. Han er din lovsang, og han er din Gud. For dig har han gjort disse store og frygtindgydende gerninger, du selv har set. (*Femte Mosebog 10,17-21*).

Epistlen skriver apostlen Paulus til romerne: Stræb ikke efter det høje, men hold jer til det lave, og stol ikke på jeres egen klogskab. Gengæld ingen ondt med ondt; tænk på, hvad der er rigtigt over for alle mennesker. Hold fred med alle mennesker, om det er muligt, så vidt det står til jer. Tag ikke retten i egen hånd, mine kære, men giv plads for Guds vrede, for som der står skrevet: »Hævnen tilhører mig, jeg vil gengælde,« siger Herren. Men »hvis din fjende er sulten, så giv ham noget at spise, hvis han er tørstig, så giv ham noget at drikke; for gør du det, samler du glødende kul på hans hoved.« Lad dig ikke overvinde af det onde, men overvind det onde med det gode. (*Romberbrevet 12,16b-21*).

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Da Jesus var kommet ned fra bjerget, fulgte store folkeskarer ham. Og se, en spedalsk kom og kastede sig ned for ham og sagde: »Herre, hvis du vil, kan du gøre mig ren.« Jesus rakte hånden ud, rørte ved ham og sagde: »Jeg vil, bliv ren!« Og straks blev han rensset for sin spedalskhed. Men Jesus sagde til ham: »Se til, at du ikke siger det til nogen; men gå hen og bliv undersøgt af præsten, og bring den offergave, Moses har fastsat, som et vidnesbyrd for

dem.«

Da Jesus gik ind i Kapernaum, kom en officer hen og bad ham: »Herre, min tjener ligger lammet derhjemme og lider forfærdeligt.« Han sagde til ham: »Jeg vil komme og helbrede ham.« Men officeren sagde: »Herre, jeg er for ringe til, at du går ind under mit tag. Men sig blot et ord, så vil min tjener blive helbredt. Jeg er jo selv en mand under kommando og har soldater under mig. Siger jeg til én: Gå! så går han, og til en anden: Kom! så kommer han, og til min tjener: Gør det og det! så gør han det.« Da Jesus hørte det, undrede han sig og sagde til dem, der fulgte ham: »Sandelig siger jeg jer: Så stor en tro har jeg ikke fundet hos nogen i Israel. Jeg siger jer: Mange skal komme fra øst og vest og sidde til bords med Abraham og Isak og Jakob i Himmeriget, men Rigets egne børn skal kastes ud i mørket udenfor. Der skal der være gråd og tænderskæren.« Men til officeren sagde Jesus: »Gå, det skal ske dig, som du troede!« Og hans tjener blev helbredt i samme time. (*Matthæusevangeliet 8,1-13*).

Prædiken.

Kristendommen er den mest udbredte religion i verden. 2,2 milliarder mennesker eller næsten 32 procent af verdens befolkning er tilknyttet en eller anden form for kristen kirke. Tilknytningen bliver tydeliggjort ved dåben. For få minutter siden blev Ellen og Nora synligt knyttet til den kristne Gud, idet de fik del i dåbens sakramente. De fik del i Jesu løfte om, at han vil være med dem ”alle dage indtil verdens ende”, hvilket vil sige for altid.

At de og vi er knyttet til Gud i dåben er ingen selvfølge, selvom vi let kan få den forståelse. Danmark har jo immervæk været kristent siden 900-tallet. I cirka 1100 år har der været foretaget dåb her til lands, og i lige så lang tid har kristendommen sat sit

præg på os danskere. Det er langt længere end mands minde, og derfor er det svært at forestille sig, at det nogensinde har været anderledes. Men det har det altså. Kristendommen udkonkurrerede troen på de nordiske guder. Det var ikke kun fromhed, der fik folk til at lade sig døbe, men også en erkendelse af, at de kristne lande længere nede i Europa kunne fremvise langt flottere bygninger, langt flere lærde og en mere blomstrende handel, end man kunne i Danmark. Desuden var det ikke ualmindeligt, at kristne magthavere truede med at invadere hedenske lande og tvangsomvende deres indbyggere. De smarteste hedenske høvdinger og konger skyndte sig at skifte landets religion ud med kristendommen, så de stærkere konkurrenter havde én grund mindre til at besætte landet.

At kristendommen ikke altid er blevet introduceret på den mest kristelige facon er en veldokumenteret kendsgerning. I de forkerte hænder kan enhver religion og enhver ideologi vendes til hensynsløs magtfuldkommenhed. Når man fører angrebskrig i den kristne Guds navn, kæmper man ikke hans, men sin egen sag. Alt, hvad det fører med sig, er en bekræftelse af det gamle arvesyndsbegreb, der slår fast, at vi mennesker bærer på en ondskab, som vi må være opmærksomme på og holde i ave, hvis vi skal undgå at gøre det stik modsatte af, hvad Gud ønsker. Da Adam og Eva i den gamle syndefaldsmyte spiste af frugten til kundskab om godt og ondt, måtte de netop erkende, at den ondskab, de ikke tidligere havde haft indsigt i, var en del af dem selv. Således fremstår Adam og Eva som arketyper på os alle, for som mennesker – mand såvel som kvinde – falder vi let for fristelsen til at gavne os selv på andres bekostning.

Det har aldrig været i Guds interesse, at kristendommen blev påtvunget nogen. At gøre forsøget er desuden en selvmodsigelse, for du kan ikke tvinges til at tro. Lige gyldigt hvor mange gange jeg truer med at slå dig ihjel, hvis du ikke tror, gør det det ikke lettere for dig; snarere tværtimod, for trusler vækker uvilje. Når man vil tvinge folk til tro, får man dem altså kun til at påstå, at de tror, og så er man ikke nået tættere på sit mål; faktisk tværtimod.

Dog giver det heller ikke mening at gå i den modsatte grøft og gøre kristendommen til et budskab for særligt indviede, som andre ikke må få del i. Det var nemlig ikke mod Guds vilje, at kristendommen blev udbredt, men det skulle ske af frivillighedens vej. Det kan vi blandt andet læse i dagens evangelietekst.

Vi hørte, at da Jesus kom til Kapernaum, blev han mødt af en romersk officer. Nu var Israel vel at mærke besat af romerske tropper, så imødekommenhed fra Jesu side var ikke det første, officeren kunne forvente. Romerne gjorde netop det, historien om syndefaldet advarede imod. De satte sig over befolkningen i de mange lande, deres tropper invaderede. Selvom udgangspunktet var skidt, kunne en vis tilnærmelse ikke undgås. For eksempel fandt nogle romere jødedommen tillokkende og viste en oprigtig interesse i det besatte folks levemåde. Om den romerske officer i Kapernaum hørte til blandt dem, der omgikkes lokalbefolkningen med venskabelighed, siger evangelisten Matthæus ikke noget om, og netop i dette tilfælde betyder det nok heller ikke noget, for der findes andre eksempler på, at Jesus ikke gør forskel på folk. Det er, som om han ser gennem deres handlinger og ind til mennesket bag. I hvert fald vender Jesus ikke officeren ryggen, men lader ham fremlægge sin sag.

Officeren, der kunne have påkaldt både de store romerske guder og sine private husguder, opsøger Jesus, fordi han er på panikkens rand. Han har en tjener, som han tydeligvis skatter meget højt. Tjeneren er blevet ramt af en smertefuld sygdom, der gør ham lam. Selvom det at gøre tjeneste som romersk soldat var en benhård skole, er officeren ikke blevet så følelseskold, at tjenerens lidelser preller af på ham. Tværtimod er han oprigtigt ked af, at han må døje med stærke smerter og måske endda ender med at dø af sygdommen. Derfor lægger han uden omsvøb kortene på bordet og beder Jesus om at helbrede den syge.

Jesu svar er langt mere imødekommende, end officeren havde turdet håbe på, for Jesus siger, at han vil komme med ham hjem og helbrede tjeneren. At romeren hører til blandt dem, der har sat sig i hvert fald lidt ind i de lokale forhold, viser sig, da han

afslår tilbuddet. Hvis Jesus, der er jøde, går ind i en ikke-jødes hus, pådrager han sig en kultisk urenhed, som medfører, at han skal gennemføre nogle omfattende renselsesregler bagefter. Det mener officeren ikke er nødvendigt. Han har hørt om Jesus, og ved, at hans evner rækker langt ud over det normale. Derfor opfordrer han Jesus til blot at helbrede på afstand. Alt, hvad det kræver, er, at Jesus beordrer sygdommen til at forsvinde, og så gør den det.

Officerens klippefaste overbevisning imponerer Jesus. ”Så stor en tro har jeg ikke fundet hos nogen i Israel”, udbryder han og sender romeren hjem til den raske tjener.

Noget af det mest bemærkelsesværdige i denne fortælling er, at Jesus fuldstændig kritikløst hjælper en repræsentant for besættelsesmagten. Ganske vist præsenteres han for officerens kompromisløse tro, men derfor kunne han jo godt have vendt ham ryggen. Det gør han ikke, fordi hans budskab er internationalt. Selvom Jesus er født jøde, fører han ikke en national kamp. Han ændrer sit religiøse udgangspunkt radikalt og lader kristendommen vokse ud af jødedommen.

Mens enhver kan blive kristen ved at lade sig døbe, er det noget sværere at blive jøde. Den, der har en jødisk mor, er selv jøde, mens det ikke går i arv fra faderen. Kommer der en udefra, der gerne vil være jøde, kan det godt lade sig gøre, men det er bestemt ikke let. Det kræver en lang læretid, så man så vidt muligt sikrer, at den, der vil konvertere, ikke fortryder bagefter. Indenfor jødedommen er der ingen mission; ingen forsøg på at udbrede troen. Som udgangspunkt er jødedom noget, man fødes ind i, ikke noget man vælger til eller fra.

Dette ændrer Jesus, da han - som vi hørte, da Ellen og Nora blev døbt – opfordrer sine disciple til at gøre alle folkeslagene til hans disciple, idet de døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Jesus sprænger jødedommens begrænsende rammer og sletter alle skel. Han indbyder alle til fællesskab med sig uden at skele til tidligere religiøst tilhørsforhold, til hår- eller hudfarve, beklædning, køn og hvad der ellers gør os forskellige.

Selvom jødedommen er eksklusiv ved at stille meget grundige krav til den, der vil konvertere, er jøder næppe præget mere af fordomsfuldhed end alle andre etniske eller religiøse grupper. I den gammeltestamentlige læsning - der jo stammer fra det helligskrift, vi har tilfælles med jøderne - beskrives Gud som den, der "elsker den fremmede og giver ham føde og klæder." Det er den forståelse af Gud, Jesus bekræfter og styrker. Han går endda så vidt, at han opfordrer os til at elske vores fjender. Det er næppe muligt, men idet han sætter det på spidsen, bliver vi måske mere opmærksomme på det, vi rent faktisk formår. Det er for eksempel ikke umuligt i et rigt land som vort at give den fremmede føde og klæder. Med en fælles indsats kan den fremmede måske endda få sig en uddannelse og et job. Den fremmede kan blive dansk og måske kan han - når de første forbehold overfor alt det, der for ham er fremmedartet - i lige så høj grad som etniske danskere sætte pris på det, der præger Danmark: Vores styreform, vores kultur og tankesæt, ja, måske endda vores tro.

Det skal bestemt ikke være integrationens mål at omvende ikke-kristne flygtninge og indvandrere til kristendommen, men hvis vi dels tager ved lære af historien og undlader at nærme os den slags overgreb, der er blevet foretaget i kristendommens navn, dels møder anderledes troende med samme åbenhed, hvormed Jesus mødte den romerske officer, ja, så er det slet ikke umuligt, at dette kan påvirke den fremmede på en konstruktiv måde, der gør ham endnu mere positivt stemt overfor både Danmark og den tro, der har sat sit præg på vort land i cirka 11 århundreder.

Amen.